

2.10.2019

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Rozpočtový výbor

k návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2020
(2019/2028(BUD))

Zpravodajka: Frances Fitzgerald

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Rozpočtový výbor jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že se Unie zakládá mimo jiné na hodnotě rovnosti mezi ženami a muži a že článek 8 Smlouvy o fungování Evropské unie uvádí, že Unie bude při všech svých činnostech usilovat o odstranění nerovnosti a podporovat rovné zacházení pro muže a ženy, z čehož vyplývá, že je nutné, aby byla otázka rovnosti začleňována do všech oblastí jejích politik a činností a řešena na všech úrovních rozpočtového procesu prostřednictvím zohledňování hlediska rovnosti žen a mužů ve všech oblastech a při sestavování rozpočtu; vzhledem k tomu, že z hlediska důvěryhodnosti Parlamentu a ostatních orgánů Unie je důležité zabezpečit soudržnost mezi jejich vnitřními postupy v oblasti rozpočtu a udělování absolutoria a jejich vnějšími opatřeními v oblasti podpory rovnosti žen a mužů;
- B. vzhledem k tomu, že rozpočet není genderově neutrální, a proto je nutné jej sestavovat s jasným cílem zabránit diskriminaci a zajistit, aby z něj měla tentýž prospěch obě pohlaví;
- C. vzhledem k tomu, že se Unie zavázala k plnění cílů udržitelného rozvoje, včetně cíle č. 5 týkajícího se genderové rovnosti;
- D. vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně vyzývá k dostatečné finanční podpoře programu Práva, rovnost a občanství a k zajištění co největší viditelnosti specifického cíle Daphne v rámci tohoto programu; vzhledem k tomu, že Parlament vyzývá k tomu, aby se pokračovalo ve všech těchto opatřeních bojujících proti násilí na ženách se zvláštními rozpočtovými prostředky pro tento cíl také v rámci programu Práva a hodnoty víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027;
- E. vzhledem k tomu, že přetrvává nedostatečné zastoupení žen na trhu práce, ale i ve veřejném a politickém životě, a že v porovnání s muži věnují ženy nepoměrně více času neplacené domácí práci a péči o domácnost;
- F. vzhledem k tomu, že návrh souhrnného rozpočtu Evropské unie na rok 2020 usiluje o to, aby se i nadále podporovaly strategické investice a udržitelný růst v zájmu zlepšování hospodářské soudržnosti a vytváření pracovních míst, zejména pro mladé lidi, starší osoby a osoby se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu je důležité zaměřit se i na zvyšování účasti žen, včetně žen z řad LGBTI, na trhu práce, a to přijetím takových opatření, jako je například investování do infrastruktury a veřejných služeb s cílem podpořit rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem nebo zvyšování potenciálu žen ve všech odvětvích hospodářství, včetně digitalizované ekonomiky, informačních a komunikačních technologií (IKT) a oborů vědy, techniky, inženýrství a matematiky (STEM), ale i na vedoucích pozicích, a současně se zaměřit i na odstraňování rozdílů v zaměstnávání a odměňování žen a mužů;
- G. vzhledem k tomu, že digitalizace má výrazný dopad na trh práce, neboť mimo jiné vytváří nové pracovní příležitosti a flexibilnější pracovní podmínky, jako je například práce z domova či práce na dálku, které mohou představovat nástroj pro lepší vyvážení

profesních a soukromých povinností žen i mužů;

- H. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je jedním ze základních cílů Unie, a přesto je financování příslušných opatření stále velmi nedostatečné. Podle zjištění Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2019 bylo v rozpočtu Unie na rok 2020 vyčleněno na podporu genderové rovnosti pouze 1 % unijních strukturálních a investičních fondů. Přitom genderová nerovnost a diskriminace přináší jak ženám, tak celé společnosti obrovské ekonomické náklady. Podle odhadů Světové banky se ztráty způsobené nerovností v odměňování žen a mužů vyjádřené hodnotou lidského kapitálu blíží 145 bilionům EUR. Orgán OSN pro rovnost žen a mužů a pro posílení postavení žen (UN Women) v roce 2016 uvedl, že jen v Anglii a Walesu dosahují náklady spojené s domácím násilím přibližně 33 mld. USD ročně;
1. znovu naléhavě žádá prosazování rovného zacházení pro muže a ženy, a to tím, že bude v rámci rozpočtového procesu na všech úrovních i při sestavování rozpočtu prosazováno hledisko rovnosti žen a mužů, včetně závěrečných jednání o příštím VFR, a že budou rozpočtové výdaje používány jako účinný nástroj boje proti stávajícím nerovnostem a prosazování rovnosti žen a mužů, včetně osob LGBTI; připomíná, že sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů je metodou, kterou je nutné uplatňovat na všechny položky v rozpočtu Unie; připomíná, že pro dosažení výrazného pokroku v oblasti genderové rovnosti je důležité navyšovat příslušné zdroje a lépe směřovat a monitorovat unijní finanční prostředky vyčleněné na tento účel, zejména v případě členských států, které nedodržují zásady právního státu a potýkají se s odmítavými reakcemi vůči právům žen;
  2. zdůrazňuje, že sestavování rozpočtu zohledňující otázky rovnosti žen a mužů se musí stát nedílnou součástí rozpočtového procesu ve všech rozpočtových položkách, nejen v programech, v nichž je genderový dopad nejvíce patrný, aby se rozpočtové výdaje staly účinným nástrojem pro podporu rovnosti žen a mužů;
  3. připomíná, že sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost pohlaví je jedním z aspektů širší strategie genderové rovnosti, a zdůrazňuje, že je důležité zohledňovat otázky rovnosti žen a mužů ve všech fázích politického cyklu;
  4. připomíná, že jedním z požadavků na provádění genderového rozpočtování je vytvoření samostatných rozpočtových položek pro cílená opatření v oblasti rovnosti žen a mužů; znovu proto požaduje, aby byla vyčleněna samostatná rozpočtová položka také pro cíl v rámci programu Práva, rovnost a občanství věnovaný podpoře rovnosti žen a mužů a prosazování genderového hlediska ve všech oblastech;
  5. vyjadřuje politování nad tím, že se v posledních letech projevuje tendence provádět škrtů v prostředcích EU určených k boji proti všem formám násilí na ženách a dívkách, a znovu žádá o navýšení zdrojů pro specifický cíl Daphne v rámci stávajícího programu Práva, rovnost a občanství a o zachování stejného navýšení v rámci programu Práva a hodnoty; vyzývá k zajištění odpovídajících zdrojů pro opatření, jejichž cílem je bojovat proti násilí na ženách a dívkách, včetně mrzačení ženských pohlavních orgánů, a proti obchodování s lidmi, zejména za účelem pohlavního vykořisťování, v rámci účinného provádění Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí; vyzývá Komisi, aby podporovala programy a opatření se specifickým zaměřením na potírání obtěžování, a to i sexuálního;

6. vyzývá členské státy, aby neprodleně ratifikovaly Istanbulskou úmluvu o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, zejména s ohledem na úlohu, kterou tato úmluva sehrává v ochraně žen a dívek před násilím, a na výsledný ekonomický dopad na oběti a společnost; vyzývá k tomu, aby byly na podporu členských států, které se připravují na provádění Istanbulské úmluvy nebo které již vyvíjejí úsilí v tomto směru, poskytnuty prostředky z příslušných fondů Unie;
7. zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v provádění všech opatření, jejich cílem je předcházet všem formám násilí na ženách a bojovat proti nim, a to v rámci programu, který v příštím VFR nahradí program Práva, rovnost a občanství a bude mít k dispozici zvláštní rozpočet pro boj proti násilí páchanému na ženách na základě pohlaví a zaměřit se i na boj proti obchodování s lidmi, pohlavnímu vykořisťování a jednání motivovanému ochranou cti a násilí páchanému ve jménu cti;
8. zdůrazňuje, že je zapotřebí zvláštního financování na podporu nejzranitelnějších žen a dívek v naší společnosti, zvláště žen se zdravotním postižením, uprchlic a obětí obchodování s lidmi a zneužívání; podporuje v tomto ohledu navýšení prostředků na závazky i prostředků na platby v rámci obou složek programu Práva, rovnost a občanství;
9. zdůrazňuje, že je třeba posílit rozpočtové prostředky přidělené na podporu přístupu žen k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a k právům žen v této oblasti, a to jak v Unii, tak mimo ni, neboť tento přístup je stále více ohrožen;
10. vyzývá Unii k podpoře organizací a aktivistů, kteří se zabývají právy žen, a jejich činnosti a ke většímu zapojení těchto subjektů do evropského rozhodovacího procesu;
11. znovu žádá o navýšení zdrojů v rámci strukturálních fondů Unie, aby mohla být podpořena ekonomická a sociální práva žen, zejména prostřednictvím opatření posilujících účast žen na trhu práce a investice do kvalitních veřejných pečovatelských služeb;
12. zdůrazňuje, že na podporu zaměstnanosti žen je důležité využívat evropské strukturální a investiční fondy, zejména Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropský sociální fond (ESF), a to i k financování kvalitních a dostupných pečovatelských zařízení;
13. požaduje přidělení rozpočtových prostředků na podporu podnikání a ekonomické nezávislosti žen a na zajištění a zlepšení přístupu žen ke specializované odborné přípravě, dostupným úvěrům a k financování z vlastního kapitálu prostřednictvím programů a fondů Unie, jakou jsou COSME, Horizont 2020 a Evropský sociální fond, aby se tak zajistila co nejširší účast žen na trhu práce, zejména pokud jde o samoživitelky, ženy pečující o blízkou osobu a ženy navracející se na trh práce po delší přestávce, a aby se zvýšila jejich zaměstnatelnost; v souvislosti s uvedenými fondy, pro něž by měly být zajištěny dostatečné zdroje, žádá, aby přispívaly k prosazování genderové rovnosti prostřednictvím vzdělávání a zdravotní péče a k lepšímu začleňování genderového hlediska a dosahování cíle genderové rovnosti v rámci každého programu;
14. se znepokojením konstatuje, že studijní obory IKT si vybírá jen málo žen, a opakuje, že

je třeba obnovit návrh rozpočtu v této oblasti, s nímž přišla Komise; dodává, že k překlenutí této digitální propasti mezi pohlavími je zapotřebí odpovídající financování ke zlepšení vzdělávání, na podporu žen-podnikatelek v digitálním sektoru a ke zintenzivnění informačních kampaní;

15. zdůrazňuje, že tuto digitální propast mezi ženami a muži, která vede k výrazným rozdílům na trhu práce, je třeba překlenout tím, že se vyčlení zdroje na vzdělávání a odbornou přípravu a na podporu samostatné výdělečné činnosti žen;
16. zdůrazňuje, že je třeba vyčlenit zdroje na podnícení zájmu žen o digitální ekonomiku a odvětví jako IKT či STEM a na podporu žen v této oblasti;
17. zdůrazňuje, že je důležité vyčlenit dostatečné množství finančních prostředků na Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI), aby bylo možné bojovat proti velmi vysoké míře nezaměstnanosti mladých lidí; žádá, aby bylo zajištěno rovné zapojení dívek a mladých žen do opatření prováděných v rámci této iniciativy a aby byla věnována zvláštní pozornost kvalitní nabídce odborné přípravy a vzdělávání pro dívky a mladé ženy, a to i v oborech digitalizované ekonomiky, IKT a STEM, v nichž jsou ženy velmi nedostatečně zastoupeny, nejen pokud jde o vzdělávání a odbornou přípravu, ale i pokud jde o zaměstnanost, což vede k digitální propasti mezi ženami a muži; domnívá se, že opatření jako YEI by měla nejen napomáhat mladým lidem se vstupem na trh práce, ale také podporovat kvalitní zaměstnání; prohlašuje, že zvláštní pozornost by měla být věnována financování kvalitní odborné přípravy v otázkách, jako je sexismus, sexuální obtěžování, šikana a nenávistné verbální projevy, a že by se v účasti na tomto vzdělávání měly stejnou měrou podporovat dívky a mladé ženy i chlapci a mladí muži;
18. připomíná, že velmi významný počet uprchlíků a žadatelů o azyl přicházejících do Unie tvoří ženy a děti; upozorňuje, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů patří také mezi základní zásady Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF), a připomíná svůj požadavek, aby byl genderový rozměr zohledňován v rámci migračních a azylových politik vyčleněním zvláštních prostředků určených k prevenci násilí založeného na pohlaví a k zajištění přístupu ke zdravotnickým službám a ke službám a právům v oblasti reprodukčního zdraví;
19. zdůrazňuje, že pro plnění Agendy 2030 a dosažení cílů udržitelného rozvoje, včetně cíle č. 5, je zásadní zajistit odpovídající rozpočet pro lidský rozvoj; připomíná, že Unie se zavázala investovat do lidského rozvoje 20 % oficiální rozvojové pomoci, a vyzývá k vyčlenění odpovídajících finančních prostředků na lidský rozvoj, z nichž budou podporovány opatření a projekty usilující o vymýcení chudoby žen a dětí, lepší začlenění na pracovní trh, odstranění nerovnosti v odměňování žen a mužů, ukončení násilí na ženách, dětech a mladých lidech a zlepšení přístupu ke zdravotní péči (a to i v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a příslušných práv), vzdělávání, genderové rovnosti a sociální ochraně a poskytování těchto služeb v rámci programu Globální veřejné statky a výzvy;
20. vyzývá k tomu, aby se v rámci programů vnější činnosti, včetně finančního nástroje pro rozvojovou spolupráci, i nadále vyčleňovaly rozpočtové prostředky na boj proti mrzačení ženských pohlavních orgánů;

21. zdůrazňuje, že se v posledním desetiletí, po vypuknutí hospodářské a finanční krize, zostřily ekonomické, sociální, pracovněprávní a genderové nerovnosti v rámci členských států i mezi nimi; připomíná významnou úlohu Evropského institutu pro rovnost žen a mužů, která spočívá ve zvyšování informovanosti o rozsahu a příčinách genderové nerovnosti v Unii, a požaduje, aby byl přidělením dostatečných zdrojů i nadále zajištěn rozpočet institutu, jeho plán pracovních míst i jeho nezávislost, a ústav tak mohl bez problémů fungovat a realizovat ambiciózní projekty; současně volá po navýšení prostředků u rozpočtové položky „podpora nediskriminace a rovnosti“;
22. bere na vědomí zjištění Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2019, podle kterého je k začleňování genderového hlediska „přístupováno jako k tématu majícímu malý dopad na skutečný obsah programů financování“; vyzývá proto k přijetí razantnějších a komplexnějších opatření, která by úsilí o začleňování genderového hlediska zlepšila, včetně opětovného kladení důrazu na prosazování odpovědnosti a transparentnosti při fiskálním plánování a větší uplatňování rozpočtových iniciativ zohledňujících rovnost žen a mužů;
23. doporučuje zejména navýšit finanční prostředky, které by prostřednictvím příslušných programů sloužily k ochraně mateřství, rodičovství a malých dětí; v této souvislosti vyzývá, aby byl v rámci rozpočtu EU na rok 2020 kladen zvláštní důraz na podporu zdraví matek a dětí; dále doporučuje, aby byly zajištěny finanční prostředky na obranu, propagaci a podporu kojení, a přispělo se tak k úsilí o splnění cíle Světové zdravotnické organizace, kterým je dosáhnout do roku 2025 toho, aby bylo 50 % dětí na celém světě během prvních šesti měsíců života výhradně kojeno, což si vyžádá mj. opatření na zajištění přiměřeně dlouhé a dostatečně dobře placené mateřské a rodičovské dovolené;
24. vyzývá k vyčlenění rozpočtových prostředků, které by sloužily k pokrytí specifických potřeb různých skupin žen potýkajících se s celou škálou ekonomických potíží, mezi něž patří například: menstruační chudoba mladých dívek, ekonomická deprivace osaměle žijících důchodkyň a nerovnost mezi důchody žen a mužů, neplacená péče o rodinné příslušníky a nedostatek volného času matek a žen poskytujících péči blízkým osobám nebo socioekonomické vyloučení žen afrického, asijského a menšinového etnického původu a jejich diskriminace v zaměstnání;

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	30.9.2019
Výsledek konečného hlasování	+ : 19 - : 5 0 : 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Christine Anderson, Annika Bruna, Belinda De Lucy, Frances Fitzgerald, Jackie Jones, Sandra Pereira, Pina Picierno, Samira Rafaela, Elżbieta Rafalska, Evelyn Regner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Isabella Adinolfi, Lena Düpont, Lina Gálvez Muñoz, Marina Kaljurand, Elena Kountoura, Alessandra Moretti, Alexandra Louise Rosenfield Phillips, Pernille Weiss
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Mazaly Aguilar, Enikő Győri, Pär Holmgren, Kathleen Van Breppt

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

19	+
PPE	Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Christine Schneider, Pernille Weiss, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
S&D	Lina Gálvez Muñoz, Jackie Jones, Marina Kaljurand, Alessandra Moretti, Pina Picierno, Evelyn Regner, Kathleen Van Brepmt
RE	Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos
GREENS/EFA	Pär Holmgren, Alexandra Louise Rosenfield Phillip
GUE/NGL	Elena Kountoura, Sandra Pereira
NI	Isabella Adinolfi

5	-
ID	Christine Anderson, Annika Bruna
ECR	Mazaly Aguilar, Elzbieta Rafalska
NI	Belinda De Lucy

1	0
PPE	Enikő Győri

Význam zkratok:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se